

Anonymizované znění

Překlad

C-321/24 – 1

Věc C-321/24

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

30. dubna 2024

Předkládající soud:

Tribunal Judiciaire de Paris (Francie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

4. dubna 2024

Žalobkyně:

BC

Žalovaná:

S. C. P. Attal et Associés

TRIBUNAL JUDICIAIRE DE PARIS (soud prvního stupně v Paříži, Francie)

Ověření výše nákladů

[omissis]

PROZATÍMNÍ USNESENÍ

SOD PRO SPORY Z ODMĚN A Z NÁKLADŮ ŘÍZENÍ

vydané dne 4. dubna 2024

ŽALOBKYNĚ

BC

[omissis] 75005 PAŘÍŽ

přítomná na jednání

ŽALOVANÁ

S. C. P. ATTAL & ASSOCIES

[omissis] 75008 PAŘÍŽ

[omissis]

USNESENÍ

I – Stručné vylíčení předmětu sporu

- 1 XY, francouzská státní příslušnice, zesnula dne 29. července 2020 v Belgii, kde měla své obvyklé bydliště.
- 2 Za dědičku ustanovila svoji sestru BC, francouzskou státní příslušnici a daňovou rezidentku s bydlištěm ve Francii.
- 3 Pozůstalost po XY tvoří movitý a nemovitý majetek, který se nachází v Belgii a ve Francii.
- 4 Řízení o dědictví zahájil dne 12. října 2020 p. Marchant, notář v Uccle v Belgii. Téhož dne vyhotovil potvrzení o dědictví.
- 5 Notářská společnost SCP ATTAL & Associés v Paříži (Francie) (dále i „francouzský notář“) byla požádána, aby vyhotovila přiznání k dědické dani ve Francii.
- 6 Dne 2. března 2021 uhradila BC zálohu ve výši 15 300 eur na odměnu podle sazebníku uvedené společnosti, vypočtenou na základě odhadu veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti podléhajících přiznání a nacházejících se ve Francii i Belgii, činícího 2 750 000 eur.
- 7 Přiznání k dědické dani ve Francii bylo podepsáno dne 18. března 2021 a dne 23. března 2021 podáno u příslušného evidujícího útvaru.
- 8 Pan Marchant, belgický notář, vyhotovil dne 24. dubna 2021 přiznání k dědické dani v Belgii, zahrnující veškerý majetek nacházející se ve Francii a v Belgii.
- 9 BC uhradila odměnu podle sazebníku belgického notáře ve výši 16 621,30 eur bez daně vypočítanou z celkových hrubých aktiv v pozůstalosti, které vzal belgický notář v úvahu, činících 2 838 422,41 eur.
- 10 Francouzský notář se obrátil na vedoucího soudní kanceláře tribunal judiciaire de Paris (soud prvního stupně v Paříži) za účelem získání osvědčení o ověření výše nákladů pro účely zdanění své odměny tvořené odměnou podle sazebníku

vypočtenou z celkových hrubých aktiv přiznaných ve Francii (2 716 652,41 eur), a hotovými výdaji ve výši 14 177,60 eur.

- 11 Dne 20. července 2022 vystavil vedoucí soudní kanceláře tribunal judiciaire de Paris (soud prvního stupně v Paříži) osvědčení o ověření výše nákladů, které vyčíslil na 14 052,61 eur, přičemž vyloučil pouze hotové výdaje na zhotovení opisů a vyšel z odměny podle sazebníku, jak byla vypočtena francouzským notářem z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti.
- 12 BC osvědčení zpochybnila doporučeným dopisem s potvrzením o převzetí, který dne 24. června 2022 došel do soudní kanceláře tribunal judiciaire de Paris (soud prvního stupně v Paříži).
- 13 Po několika dopisech se žádostmi o vyjádření byli účastníci řízení předvoláni na jednání konané dne 28. září 2023.
- 14 Věc byla odročena na jednání konané dne 7. prosince 2023, na které se BC dostavila osobně a společnost SCP ATTAL & Associés se dostavila v zastoupení svým právním zástupcem.
- 15
 1. BC odkazuje na své písemnosti a domáhá se zrušení osvědčení o ověření výše nákladů a vystavení nového osvědčení s tím, že se odměna podle sazebníku francouzského notáře vypočte ze základu 660 331,87 eur představujícího pouze tu část hrubých aktiv, která se nacházejí ve Francii. Domáhá se proto vrácení rozdílu v zálohově zaplacené odměně.
 15. 2. Uplatňuje dva žalobní důvody:
 - a) základ pro výpočet odměny podle sazebníku notáře musí být totožný se základem pro výpočet daňové povinnosti; podle francouzsko-belgické úmluvy ze dne 20. ledna 1959 tvoří přitom ve Francii základ daně pouze hodnota majetku nacházejícího se ve Francii,
 - b) odměna francouzského notáře vypočtená z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti bez zohlednění odměny belgického notáře, který je místně příslušným notářem k projednání dědictví s ohledem na obvyklé bydliště zůstavitelky v Belgii, shodně vypočtené z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti, představuje omezení volného pohybu kapitálu zakotveného v článku 63 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen SFEU), jelikož snižuje hodnotu dědictví.
 15. 3. BC nezpochybňuje zásadu odměny francouzského notáře za přiznání k dědické dani, nýbrž pouze její základ, a tedy její výši. Zaplatila ostatně za další úkony, které francouzský notář provedl, jako jsou osvědčení o vlastnictví, aniž by to zpochybnila.
- 16
 1. Společnost SCP ATTAL & Associés odkazuje na své písemnosti a domáhá se potvrzení osvědčení, jakož i připočtení vyloučené částky 124,99 eur včetně daně, tedy celkem 14 177,60 eur. Mimoto se domáhá 2 400 eur na náklady řízení.

16. 2. Má za to, že:

a) základ její odměny podle sazebníku musí zahrnovat veškerý majetek v pozůstalosti, ať se nachází ve Francii, nebo v jiném státě;

b) základ daně podle francouzsko-belgické úmluvy ve skutečnosti tvoří veškerý majetek v pozůstalosti, ať se nachází ve Francii, nebo v jiném státě, avšak daň je splatná pouze z majetku nacházejícího se ve Francii;

c) její odměna podle sazebníku, vypočtená z hodnoty veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se ve Francii i v Belgii, je splatná.

17 17.1. Dne 11. ledna 2024 vstoupila věc do fáze porady, která byla prodloužena do 29. února 2024 s cílem vyžádat si vyjádření účastníků řízení k možnosti položení předběžné otázky týkající se žalobního důvodu vycházejícího z porušení článku 63 SFEU, který uplatnila BC.

17. 2. BC zaslala své vyjádření e-mailem došlým dne 15. února 2024, přičemž prohlásila, že je položení předběžné otázky nakloněna z důvodu, že je legitimní zabývat se tím, zda je dvojí finanční zátěž plynoucí z odměn pro oba notáře v souladu s unijním právem.

17. 3. Společnost SCP ATTAL & Associés e-mailem ze dne 28. února 2028 uvedla, že se nevyjádří, a požádala pouze, aby jí nebylo uloženo nést případné náklady řízení o předběžné otázce, poněvadž má za to, že není původcem žádosti.

18 Porada byla prodloužena do 4. dubna 2024.

II – Použitelné vnitrostátní právo a judikatura

Procesní rámec pro předložení věci

19 Spory z odměn a z nákladů řízení rozhoduje předseda tribunal judiciaire (soud prvního stupně) nebo jím pověřený soudce. Je příslušný rozhodovat ve sporech o osvědčení o ověření výše nákladů uvedených v článku 695 code de procédure civile (občanský soudní řád), a to postupem stanoveným v člancích 704 až 718 téhož soudního řádu. Je příslušný rozhodovat i ve sporech o smluvních odměnách soudních úředníků nebo veřejných či ministrem ustanovených úředníků, a to postupem stanoveným v člancích 719 až 721 občanského soudního řádu, který stanoví možnost přímého předložení věci soudu.

20 Notář je veřejným a ministrem ustanoveným úředníkem, jehož postavení bylo upraveno ordonnance no 45–2590 du 2 novembre 1945 relative au statut du notariat (legislativní nařízení č. 45–2590 ze dne 2. listopadu 1945, kterým se upravuje status notářského úřadu).

21 Článek L444–1 code de commerce (obchodní zákoník) stanoví, že odměna notáře se může skládat z:

- odměny podle sazebníku, tedy regulované sazby, stanovené právním předpisem za úkon, na který má soudní úředník monopol,
 - smluvních odměn, které jsou s klientem svobodně ujednány za služby, které soudní úředník vykonává souběžně s jinými profesemi.
- 22 Úkony prováděné notářem, za které přísluší odměna podle sazebníku, jsou uvedeny v tabulce 5, která je přílohou čl. R444–3 odst. 1 obchodního zákoníku.
 - 23 Notář může požadovat i náhradu nákladů a hotových výdajů, které dopředu zaplatil, a to ve výši skutečně vynaložených nákladů nebo paušálu podle článku R444–12 obchodního zákoníku. Tyto náklady a hotové výdaje jsou stanoveny v článku-příloze 4–8 odst. 6, a to na základě odkazu v čl. R444–3 odst. 2 obchodního zákoníku.
 - 24 Odměny podle sazebníku jsou podle čl. 695 odst. 6 občanského soudního řádu náklady, a to stejně jako hotové výdaje podle sazebníku v souladu s odstavcem 5 téhož článku.
 - 25 V případě obtíží ohledně nákladů řízení se účastníci řízení nebo soudní úředník mohou podle článků 704 a 705 občanského soudního řádu obrátit na vedoucího soudní kanceláře příslušného soudu, který ověří výši nákladů a vydá osvědčení o jejím ověření. Příslušný soud se určí podle článku 52 občanského soudního řádu: buď soud, u něhož vznikly náklady související s určitým řízením, nebo soud, v jehož obvodu soudní úředník vykonává svou funkci, pokud nároky týkající se nákladů, odměn podle sazebníku a hotových výdajů nevznikly v rámci určitého řízení.
 - 26 Podle článků 708 a 709 občanského soudního řádu lze osvědčení o ověření výše nákladů napadnout: předseda soudu nebo soudce pověřený za tímto účelem rozhodne o sporu vydáním platebního rozkazu poté, co obdržel vyjádření účastníků řízení nebo si je od nich vyžádal. Na základě článku 712 občanského soudního řádu může soudce návrh též postoupit na jednání soudu.
 - 27 Podle článků 710 a 711 občanského soudního řádu rozhoduje soudce o návrhu na odměnu podle sazebníku a o návrzích souvisejících s náhradou nákladů řízení s tím, že provede, a to i bez návrhu, nezbytné opravy a uvede částky, které již byly obdrženy z titulu zálohy.

Použitelné hmotněprávní právní předpisy

- 28 Přiznání k dědické dani je uloženo článkem 800 code général des impôts (obecný daňový zákoník) a musí být podáno dědici. Jde o informaci určenou daňové správě, aby tato mohla vypočítat daň, jež je z dědictví splatná, která musí zahrnovat jmění zůstavitele, aktiva i pasiva, a uvádět totožnost dědiců.
- 29 Podle článků 800 a 802 obecného daňového zákoníku musí být přiznání k dědické dani podrobné a úplné, přičemž musí zahrnovat majetek nacházející se ve Francii i

v zahraničí, a to v souladu se zásadou teritoriality definovanou článkem 750b obecného daňového zákoníku (viz bulletin officiel des impôts BOI-ENR-DMTG-10-50-70-17/03/2014 předložený společností SCP ATTAL & Associés v příloze 4).

- 30 Dne 20. ledna 1959 podepsaly Francie a Belgie daňovou úmluvu, která stanoví mechanismus za účelem zohlednění daně zaplacené v jednom ze států s cílem zamezit dvojímu zdanění.
- 31 Na notáře je třeba se povinně obrátit v případě pozůstalosti převyšující 5 000 eur a v případě, že pozůstalost zahrnuje nemovitost. Článek L312-1-4 code monétaire et financier (měnový a finanční zákoník) totiž dědici umožňuje, aby zrušil účty zůstavitele a dosáhl vyplacení prostředků tím, že své postavení dědice doloží osvědčením podepsaným všemi dědici, v němž se uvádí, že pozůstalost nezahrnuje nemovitost, a pokud je částka nižší než 5 000 eur, což je částka stanovená v arrêté du 7 mai 2015 pris en application de l'article L312-4-1 du code monétaire et financier (vyhláška ze dne 7. května 2015 vydaná podle článku L312-4-1 měnového a finančního zákoníku). V ostatních případech je za účelem prokázání postavení dědice podle článku 730-1 code civil (občanský zákoník) povinné potvrzení o všeobecně známé skutečnosti vyhotovené notářem a zapojení notáře je povinné i tehdy, kdy pozůstalost zahrnuje nemovitosti, poněvadž notář se zabývá zveřejněními přechodu jmění v rejstříku nemovitostí u dotčených Services de Publicité Foncière (služby katastru nemovitostí, Francie) [článek 4 décret no 55- 22 du 4 janvier 1955 portant réforme de la publicité foncière (nařízení č. 55-22 ze dne 4. ledna 1955 o reformě katastru nemovitostí)].
- 32 Přiznání k dědické dani je úkonem uvedeným v čísle 8 tabulky 5 článku-přílohy 4-7 k článku R444-3 odst. 1 obchodního zákoníku, který obsahuje seznam služeb poskytovaných notářem.
- 33 Sazba stanovená za přiznání k dědické dani je zakotvena článkem A444-63 obchodního zákoníku. Odměna podle sazebníku obdržená notářem za přiznání k dědické dani se vypočítává v poměru k celkovým hrubým aktivům v pozůstalosti takto:
- od 0 do 6 500 €: 1,548 %,
 - od 6 500 € do 17 000 €: 0,851 %,
 - od 17 000 € do 30 000 €: 0,580 %,
 - více než 30 000 €: 0,426 %.
- 34 Francouzská judikatura nestanoví, že se základ pro výpočet daně musí shodovat se základem pro výpočet odměny podle sazebníku notáře: ve věci, kterou cituje BC, dal Cour de cassation (Kasační soud, Francie) za pravdu prvnímu předsedovi cour d'appel de Versailles (odvolací soud ve Versailles, Francie), který konstatoval, že základ daně se shoduje se základem odměny podle sazebníku, aniž by z toho

učinil pravidlo s obecnou působností (Cass. Com., 4. října 2011, kasační opravný prostředek č. 10–20.218). Cour de cassation (Kasační soud) mohl mít naopak za to, že tyto dva základy se nemusí shodovat, poněvadž odměna podle sazebníku notáře se musí vypočítávat z celkových hrubých aktiv v pozůstalosti, aniž by bylo na místě odečítat pasiva, a to i v případě, že odpočet pasiv bude proveden za účelem výpočtu dědické daně (Cass. 1. Civ., 6. února 1996, kasační opravný prostředek č. 93–21.108).

III- Právo Evropské unie

- 35 Článek 63 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zakazuje veškerá omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi.
- 36 Zásada volného pohybu kapitálu stanovená v čl. 63 odst. 1 SFEU vychází z čl. 67 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, který ve svém původním znění členskými státy ukládal, aby mezi sebou postupně odstranily všechna omezení pohybu kapitálu, který náleží jejich rezidentům, jakož i veškerou diskriminaci na základě státní příslušnosti nebo místa bydliště stran nebo místa, kde je tento kapitál investován.
- 37 Článek 1 směrnice Rady 88/316/EHS ze dne 24. června 1988, kterou se provádí článek 67 Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství, stanoví zrušení omezení pohybu kapitálu mezi rezidenty členských států, jak je uvedeno v příloze I této směrnice. Podle přílohy I, XI. D této směrnice jsou dědictví a odkazy osobním pohybem kapitálu.
- 38 V bodě 16 rozsudku ze dne 30. června 2016 (věc C-123/15, ECLI:EU:C:2016:496) Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že „*dědění, jež spočívá v přechodu majetku zůstaveného zemřelou osobou na jednu či více osob, představuje podle ustálené judikatury Soudního dvora pohyb kapitálu ve smyslu článku 63 SFEU, s výjimkou případů, kdy jsou jejich zakládající prvky omezeny hranicemi jediného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 23. února 2006, van Hilten-van der Heijden, C-513/03, EU:C:2006:131, body 39 až 42; ze dne 17. ledna 2008, Jäger, C-256/06, EU:C:2008:20, body 24 a 25; ze dne 17. října 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, body 19 a 20, a ze dne 3. září 2014, Komise v. Španělsko, C-127/12, nezveřejněný, EU:C:2014:2130, body 52 a 53)*“.
- 39 V rozsudku ze dne 26. května 2016, Evropská komise v. Řecká republika (věc C-244/15, EU:C:2016:359), Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že z ustálené judikatury plyne, že „*v případě dědění patří k opatřením zakázaným článkem 63 SFEU jakožto omezení pohybu kapitálu ta opatření, jež snižují hodnotu dědictví rezidenta v jiném členském státě, než je stát, kde se nachází dotčený majetek a který přechod tohoto majetku děděním zdaňuje (viz zejména rozsudky ze dne 11. prosince 2003, Barbier, C-364/01, EU:C:2003:665, bod 62, jakož i ze dne 17. října 2013, Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, bod 23)*“.

- 40 Snížení hodnoty dědictví uplatněním vnitrostátních právních předpisů tedy představuje omezení volného pohybu kapitálu. V rozsudku ze dne 23. února 2006, van Hilten-van der Heijden, věc C-513/03, EU:C:2006:131, bod 44, Soudní dvůr rozhodl: „*Z judikatury [...] vyplývá, že opatřeními zakázanými podle čl. 73b odst. 1 Smlouvy jako omezení pohybu kapitálu jsou také ta, která mohou odradit od umístění investic v některém členském státě osoby, které nemají v tomto státě bydliště, nebo odradit osoby s bydlištěm v tomto členském státě od investování v jiných státech, anebo v případě dědění, jsou jimi taková opatření, jejichž následkem se snižuje hodnota dědictví osoby s bydlištěm v jiném státě, než je členský stát, kde se dotyčný majetek nachází, a který zdaňuje dědění tohoto majetku*“ (viz též rozsudky Soudního dvora ze dne 17. října 2013, Yvon Welte v. Finanzamt Velber, C-181/12, EU:C:2013:662, body 25 a 26, a ze dne 11. září 2008, Eckelkamp, C-11/07, EU:C:2008:489, body 41 až 45).
- 41 Soudní dvůr Evropské unie dále rozhodl, že nepříznivé daňové zacházení, které může nerezidenty odradit od nabytí nebo ponechání si nemovitostí nebo investic nacházejících se v jiném členském státě, jsou omezením volného pohybu kapitálu (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 31. března 2011, Ulrich Schröder v. Finanzamt Hameln, C-450/09, EU:C:2011:198, body 32 a 33; ze dne 12. dubna 2018, Evropská komise v. Belgické království, C-110/17, EU:C:2018:250, bod 40, a ze dne 11. září 2014, Verest a Gerards, C-489/13, EU:C:2014:2210, bod 21).
- 42 Článek 65 odst. 1 SFEU stanoví výjimky ze zásady volného pohybu kapitálu:
- pod písmenem a) umožňuje členským státům „*uplatňovat příslušná ustanovení svých daňových předpisů, která rozlišují mezi daňovými poplatníky podle místa bydliště nebo podle místa, kde je jejich kapitál investován*“,
 - pod písmenem b) umožňuje členským státům „*učinit všechna nezbytná opatření, jež by zabránila porušování vnitrostátních právních předpisů, zejména v oblasti daňového práva a dohledu nad finančními institucemi, nebo stanovit postupy pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, nebo učinit opatření odůvodněná veřejným pořádkem či veřejnou bezpečností*“.
- 43 Je třeba doplnit, že podle čl. 65 odst. 3 nesmí opatření stanovená v čl. 65 odst. 1 představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb.
- 44 Soudní dvůr Evropské unie vyložil výjimku stanovenou v daňové oblasti v čl. 65 odst. 1 písm. a) SFEU restriktivně v tom smyslu, že vnitrostátní ustanovení rozlišující daňové poplatníky podle místa bydliště či členského státu, kde investují svůj kapitál, nejsou automaticky slučitelná s článkem 63 SFEU, poněvadž tato výjimka je sama omezena čl. 65 odst. 3, který stanoví, že vnitrostátní ustanovení nesmí představovat ani prostředek svévolné diskriminace, ani zastřené omezování volného pohybu kapitálu a plateb (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 4. září 2014, Evropská komise v. Spolková republika Německo,

- C-211/13, EU:C:2014:2148, body 45 a 46, a ze dne 8. června 2016, Sabine Hünnebeck v. Finanzamt Krefeld, C-479/14, EU:C:2016:412, body 50 až 53).
- 45 Rozdílné zacházení může být povoleno pouze tehdy, pokud se týká situací, které nejsou objektivně srovnatelné, nebo je-li odůvodněno naléhavým důvodem obecného zájmu (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 30. června 2016, Max-Heinz Feilen, C-123/15, EU:C:2016:496, body 25 a 26; ze dne 3. září 2014, Komise v. Španělsko, C-127/12, bod 73; ze dne 6. června 2000, Verkooijen, C-35/98, bod 43; ze dne 7. září 2004, Manninen, C-319/02, EU:C:2014:2130, bod 29; ze dne 8. září 2005, Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, bod 42, a ze dne 17. září 2009, Glaxo Wellcome, C-182/08, EU:C:2009:559, bod 68).
- 46 Pokud jde o výjimku stanovenou v čl. 65 odst. 1 písm. b), Soudní dvůr v rozsudku ze dne 21. května 2019, Evropská komise v. Maďarsko, C-235/17, EU:C:2019:432, bod 103, připomněl i to, že „čl. 65 odst. 1 písm. b) SFEU musí být jakožto výjimka ze základní zásady volného pohybu kapitálu předmětem restriktivního výkladu (rozsudek ze dne 6. března 2018, SEGRO a Horváth, C-52/16 a C-113/16, EU:C:2018:157, bod 96)“.
- 47 Soudní dvůr Evropské unie tak mohl mít ve svém rozsudku ze dne 18. června 2020 Evropská komise podporovaná Švédským královstvím v. Maďarsko, věc C-78/18, EU:C:2020:476, bod 76, za to, že „[j]ak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, lze státní opatření, které omezuje volný pohyb kapitálu, připustit pouze za podmínky, že je zaprvé odůvodněno některým z důvodů uvedených v článku 65 SFEU nebo naléhavým důvodem obecného zájmu a zadruhé respektuje zásadu proporcionality, což znamená, že musí být způsobilé zajistit soudržným a systematickým způsobem uskutečnění sledovaného cíle a nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné k jeho dosažení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. května 2019, Komise v. Maďarsko (Poživací práva k zemědělské půdě), C-235/17, EU:C:2019:432, body 59 až 61]“.
- 48 Samotným cílem „nezbytného opatření“ ve smyslu čl. 65 odst. 1 písm. b) tak musí být zabránit porušování právních předpisů v oblasti dohledu nad finančními institucemi (viz rozsudek ze dne 2. března 2023, AS Private Bank, A, B a Unimain Holdings LTD v. Finansu un kapit la tirgus komisija, C-78/21, EU:C:2023:137, bod 60).
- 49 Postupy pro ohlašování pohybu kapitálu pro správní nebo statistické účely nebo opatření odůvodněná veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností musí respektovat „zásadu proporcionality, která vyžaduje, aby daná opatření byla způsobilá zajistit uskutečnění legitimně sledovaného cíle a nepřekračovala meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, SEGRO a Horváth, C-52/16 a C-113/16, EU:C:2018:157, body 76 a 77)“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 31. května 2018, Lu Zheng v. Ministerio de Economía y Competitividad, C-190/17, EU:C:2018:357, bod 37).

- 50 A konečně, BC se dovolává nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení, které umožňuje určit příslušný soud a rozhodné právo v případě sporu. Žádný spor nicméně nemusel být v rámci dědictví po XY řešen a notář nevykonával soudní funkci, což podle všeho použití tohoto nařízení vylučuje.

IV- Předběžné otázky nezbytné pro vyřešení sporu

- 51 Článek 267 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že: „Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

a) výkladu Smluv,

b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynešení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, které se týká osoby ve vazbě, rozhodne Soudní dvůr Evropské unie v co nejkratší lhůtě“.

- 52 V projednávaném případě se dědictví po XY dotýká dvou členských států, a to Francie a Belgie, v nichž zůstavitelka vlastnila movitý a nemovitý majetek. Zůstavitelka měla bydliště v Belgii, zatímco její jediná dědička má bydliště ve Francii a majetek se nachází v obou členských státech. Dědictví po ní s sebou tedy nese osobní pohyb kapitálu, který se dotýká dvou členských států Evropské unie.
- 53 BC, která je její dědičkou, má zákonnou povinnost využít služeb notáře za účelem vyhotovení přiznání k dědické dani ve Francii, jak je stanoveno daňovými předpisy, poněvadž hodnota pozůstalosti je vyšší než 5 000 eur a pozůstalost zahrnuje nemovitosti. Toto přiznání k dědické dani ve Francii musí uvádět veškeré jmění zůstavitelky, ať se nachází ve Francii, nebo v Belgii.
- 54 BC podala rovněž přiznání k dědické dani v Belgii vyhotovené belgickým notářem.
- 55 BC zaplatila dědickou daň ve Francii, vypočtenou pouze z movitého a nemovitého majetku nacházejícího se ve Francii, poté zaplatila dědickou daň v Belgii, vypočtenou z veškerého movitého a nemovitého majetku nacházejícího se ve

Francii i v Belgii, avšak v souladu s francouzsko-belgickou daňovou úmluvou ze dne 20. ledna 1959 sníženou o daň zaplacenou ve Francii. Uplatňování této úmluvy tedy umožňuje účinně předejít narušení volného pohybu kapitálu, poněvadž uvedená úmluva zamezuje dvojímu zdanění majetku v pozůstalosti.

- 56 BC uhradila i odměnu belgického notáře vypočtenou z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti a prostřednictvím zálohy zaplatila odměnu francouzského notáře, shodně vypočtenou z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se ve Francii i v Belgii podle návrhu odměny (viz příloha 4 BC).
- 57 Francouzský notář tvrdí, že uplatnění francouzského práva mu umožňuje vypočítat odměnu z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti, ať se nacházejí ve Francii, či nikoli, a to v souladu s článkem 800 obecného daňového zákoníku a s článkem A444–63 obchodního zákoníku. V tomto duchu vystavil fakturu na odměnu.
- 58 Hodnota dědictví, které BC získala, je tedy snížena o odměnu notáře vypočtenou z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti, což může představovat zásah do volného pohybu kapitálu.
- 59 Tento soud se proto zabývá tím, jaké důsledky je třeba z tohoto právního stavu, který s ohledem na výše uvedenou judikaturu Soudního dvora Evropské unie může odrazovat od toho, aby rezident členského státu investoval v jiných členských státech, vyvodit:
- 60 **Otázka č. 1:** Musí být čl. 63 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie vykládán v tom smyslu, že brání dvojí odměně notářům ze dvou členských států Evropské unie, kteří se zabývají stejným dědictvím, zahrnujícím majetek v obou členských státech, jejíž výpočet se shodně zakládá na veškerých hrubých aktivech v pozůstalosti, aniž by se zohlednila odměna vyplacená druhému notáři, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?
- 61 **Otázka č. 2:** Musí být čl. 63 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby se odměna notáře, jehož zapojení do dědictví zahrnujícího majetek ve dvou členských státech Evropské unie je stanoveno zákonem, vypočítávala z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti, a nikoli pouze z hrubých aktiv nacházejících se v jeho členském státě?
- 62 Mimoto, přiznání k dědické dani je sice uloženo daňovým předpisem, samotná odměna notáře však daňovou povahu nemá. Ani vnitrostátní právní úprava, ani francouzsko-belgická úmluva nestanoví, že odměna notáře musí být založena na stejném výpočtovém základu jako daň. Vnitrostátní judikatura má za to, že její základ se nutně se základem pro výpočet daně shodovat nemusí.
- 63 Za současného stavu projednání nespadá předpis, kterým se stanoví způsoby výpočtu odměny notáře vyhotovujícího přiznání k dědické dani, sám o sobě do působnosti výjimky stanovené v čl. 65 odst. 1 písm. a).

- 64 Zapojení notáře je nicméně stanoveno předpisem daňové povahy a je podle všeho podmínkou pro uplatnění francouzsko-belgické úmluvy ze dne 20. ledna 1959, která tím, že zamezuje dvojímu zdanění, účinně předchází samostatnému narušení volného pohybu kapitálu.
- 65 Z tohoto titulu mohl Soudní dvůr Evropské unie rozhodnout o použití daňových úprav, které měly za následek snížení hodnoty dědictví, a nikoli o odměně notáře, veřejného a ministrem ustanoveného úředníka, která má stejný účinek a jehož zapojení je povinné, pokud pozůstalost vykazuje aktiva vyšší než 5 000 eur nebo zahrnuje nemovitosti.
- 66 Právní předpisy dotčené v původním řízení by tedy mohly být analyzovány i jako výjimka, a to jako „příslušná ustanovení“ daňových právních předpisů ve smyslu čl. 65 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie.
- 67 Tento soud se proto zabývá působností této výjimky stanovené unijním právem:
- 68 **Otázka č. 3:** Musí být čl. 63 odst. 1 a čl. 65 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie vykládány v tom smyslu, že úprava spočívající ve dvojí odměně dvou notářů, kteří se zabývají stejným dědictvím, shodně vypočítávané z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se ve dvou členských státech, může tvořit „příslušná ustanovení jejich daňových předpisů“, představující výjimku ze zákazu omezení pohybu kapitálu stanoveného v prvním z těchto ustanovení, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?
- 69 Předpis, kterým se stanoví způsoby výpočtu odměny notáře, konečně sám o sobě nemá vůbec za cíl předcházet trestným činům ani ohlašovat pohyb kapitálu a není podle všeho odůvodněn důvody souvisejícími s veřejným pořádkem nebo s veřejnou bezpečností.
- 70 Zapojení notáře je však stanoveno pro účely informování daňové správy s cílem vypočítat daně vybírané z dědictví a jeho účelem může být předejít páchání daňových trestných činů.
- 71 Za současného stavu projednání Soudní dvůr dosud nerozhodl o odměně notáře v tom smyslu, že je důsledkem předpisů, které mohou mít za cíl předcházet trestným činům v daňové oblasti, nebo předpisů, kterými se stanoví postup pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní nebo statistické.
- 72 Tento soud se proto zabývá působností této výjimky:
- 73 **Otázka č. 4:** Musí být čl. 63 odst. 1 a čl. 65 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie vykládány v tom smyslu, že dvojí odměna dvou notářů, kteří se zabývají stejným dědictvím, shodně vypočítávána z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se v obou členských státech, může tvořit nezbytné opatření k zabránění daňovým trestným činům nebo postup pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, představující výjimku ze zákazu

omezení pohybu kapitálu stanovenou v prvním z těchto ustanovení, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?

- 74 Řízení je třeba přerušit do doby, než Soudní dvůr odpoví na tyto předběžné otázky týkající se výkladu čl. 63 odst. 1 a čl. 63 odst. 1 písm. a) a b) SFEU.

V – Z TĚCHTO DŮVODŮ

My, pověřený soud pro spory z odměn a z nákladů řízení, rozhodujíc veřejně dáním k dispozici do soudní kanceláře, prozatímním usnesením ve sporném řízení:

S ohledem na článek 267 Smlouvy o fungování Evropské unie,

ŽÁDÁME Soudní dvůr Evropské unie, aby rozhodl o následujících předběžných otázkách:

– **Otázka č. 1:** Musí být čl. 63 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie vykládán v tom smyslu, že brání dvojí odměně notářům ze dvou členských států Evropské unie, kteří se zabývají stejným dědictvím, zahrnujícím majetek v obou členských státech, jejíž výpočet se shodně zakládá na veškerých hrubých aktivech v pozůstalosti, aniž by se zohlednila odměna vyplacená druhému notáři, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?

– **Otázka č. 2:** Musí být čl. 63 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby se odměna notáře, jehož zapojení do dědictví zahrnujícího majetek ve dvou členských státech Evropské unie je stanoveno zákonem, vypočítávala z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti, a nikoli pouze z hrubých aktiv nacházejících se v jeho členském státě?

– **Otázka č. 3:** Musí být čl. 63 odst. 1 a čl. 65 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie vykládány v tom smyslu, že úprava spočívající ve dvojí odměně dvou notářů, kteří se zabývají stejným dědictvím, shodně vypočítávané z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se ve dvou členských státech, může tvořit „příslušná ustanovení jejich daňových předpisů“, představující výjimku ze zákazu omezení pohybu kapitálu stanoveného v prvním z těchto ustanovení, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?

– **Otázka č. 4:** Musí být čl. 63 odst. 1 a čl. 65 odst. 1 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie vykládány v tom smyslu, že dvojí odměna dvou notářů, kteří se zabývají stejným dědictvím, shodně vypočítávána z veškerých hrubých aktiv v pozůstalosti nacházejících se v obou členských státech, může tvořit nezbytné opatření k zabránění daňovým trestným činům nebo postup pro ohlašování pohybu kapitálu pro účely správní či statistické, představující výjimku ze zákazu omezení pohybu kapitálu stanovenou v prvním z těchto ustanovení, přičemž zapojení notáře je stanoveno zákonem?

PŘERUŠUJEME ŘÍZENÍ o návrzích podaných účastníky řízení do doby, než Soudní dvůr odpoví předložené předběžné otázce,

[omissis]

PRACOVNÍ DOKUMENT